

Årsrapport

LANTBRUKETS BRANDSKYDDSKOMMITTÉ 2025

Lantbrukets Brandskyddskommitté 2025

Lantbrukets Brandskyddskommitté (LBK) är ett samarbetsorgan med företrädare från lantbruket, myndigheter, organisationer och försäkringsbolag som genom skadeförebyggande arbete verkar för ett förbättrat brandskydd inom det svenska lantbruket, så att den enskilde lantbrukaren ges förutsättningar att tryggt utveckla och bedriva sitt företag.

Lantbrukets brandskyddskommitté verkar för ett minskande antal brandskador i lantbruket och minskade konsekvenser av inträffade bränder. Vår vision är att det inte ska ske omfattande bränder med stora skador på liv eller egendom inom svenskt lantbruk och hästverksamhet.

LBK bildades 1947 på initiativ av Brandskyddsföreningen Sverige. Idag ingår LBK i och drivs av Brandskyddsföreningens Service AB, som är ett helägt dotterbolag till Brandskyddsföreningen Sverige.

Brandskyddsföreningen är en allmännyttig ideell förening som arbetar för ett brandsäkert och hållbart Sverige.

Verksamheten under 2025

LBK:s rekommendationer

I LBK:s rekommendationer beskrivs krav på utformning av brandskyddet inom lantbruk och hästverksamhet som sammantaget ska minska riskerna för uppkomst av brand och konsekvenserna av inträffade bränder. LBK:s rekommendationer tas fram i samverkan med branschorganisationer och -företrädare för att säkerställa relevant, adekvat och ändamålsenligt innehåll och branschacceptans.

Den som bygger, äger en byggnad eller bedriver verksamhet har ansvaret för att lagar och regler avseende brandskydd inom lantbruk och hästverksamhet uppfylls.

LBK:s rekommendationer är omfattande och berör många olika ämnesområden. En del är väsentliga och avgörande för djurskyddet medan andra mer tar sikte på egendomsskydd. På grund av vissa specifika brandrisker går rekommendationerna dessutom i vissa fall längre än myndighetskrav.

Överensstämmelse med en rekommendation innebär inte i sig att krav eller skyldigheter enligt lag, förordning eller offentlig föreskrift automatiskt uppfylls. Mer omfattande krav kan tillämpas i rekommendationerna än vad som kan återfinnas i lagstiftningen. Lagstiftningen är under ständig förändring. Om LBK:s rekommendationer i något avseende visar sig strida mot lagar eller föreskrifter är det lagstiftningen som ska tillämpas.

LBK:s rekommendationer revideras och kompletteras kontinuerligt, vilket kommuniceras till abonnenter och intressenter. Intressenter kan även ta del av information om rekommendationerna på hemsidan, <https://www.brandskyddsforeningen.se/lbk/>.

Under 2025 publicerades två reviderade rekommendationer.

Rekommendation 8 Motordrivna fordon

Remiss sändes ut i april och publicering skedde i juni 2025.

Väsentlig förändring är att batteridrivna fordon adderats.

Rekommendation 5 Elinstallationer i lantbruk och hästverksamhet

Nytt revideringsblad publicerades i december 2025.

Väsentliga förändringar:

- Tillägg avseende högsta tillåtna yttertemperatur för värmelampor, värmetak, värmebäddar och infravärme i utrymmen med förhöjd brandrisk/brandfarliga utrymmen.
- Förtydligande gällande ip-klass och dammskydd för följande apparater såsom uttag, strömställare, kopplingsdosor, lastfrånkopplare och övriga manöverapparater.
- Förtydligande gällande krav på termovakter.
- Förtydligande gällande krav på överspänningsskydd.
- Förtydligande gällande definitionen av "container" i avsnittet batterilager.

Informationsinsatser

Förbättringar av LBK:s hemsidor genomförs kontinuerligt för att säkerställa att användarna nås av rätt information och många frågor från intressenter besvaras.

LBK:s nyhetsbrev skickas ut en gång i halvåret, anmäl ditt intresse här: <https://www.brandskyddsforeningen.se/lbk/lbks-verksamhet/nyhetsbrev/>.

Under Kunskapsnav animalieproduktions byggkonferens "Nytt liv i gamla väggar" höll Peter Birch-Jensen, Länsförsäkringar AB, ordförande TU, två föredrag om LBK, systematiskt brandskyddsarbete och elrelaterade bränder.

I tidningen Hippson, nr 5 2025, intervjuades Karin Lönn, sekreterare i LBK, om systematiskt brandskyddsarbete och lagstiftning som styr brandskydd i häststall.

I Ridsports oktobernummer intervjuades Karin Lönn, sekreterare i LBK, om brandskydd i häststall.

Årsmöte

Årsmöte hölls den 8 april. Kommittén tackade Håkan Johansson, LRF, för hans tid som ordförande. Stefan Magnusson, Dina försäkringar AB som omvaldes till vice ordförande för ett

år agerar ordförande tills ny ordförande valts. Vidare omvaldes Sara Furestig, Länsförsäkringar AB, Anna Nordblad, Länsstyrelsen Örebro respektive Karin Lönn, Brandskyddsföreningen, till ledamöter i AU för ett år. Kommittén omvalde även Peter Birch-Jensen, Länsförsäkringar AB, till ordförande för tekniska utskottet för ett år. Karin Lönn, Brandskyddsföreningen, är fortsatt LBK:s sekreterare.

LBK:s årsrapport för 2024 godkändes vid mötet och revidering av LBK:s rekommendationer presenterades.

Efter årsmötet talade Anders Drottja, Politiskt sakkunnig hos Landsbygdsminister Peter Kullgren om aktuella frågor inom lantbrukspolitiken.

Höstmöte

Höstmöte hölls den 22 oktober. Maria Mehlqvist, Krisansvarig och samordnare för omsorg och arbetsmiljöfrågor på LRF, valdes till ordförande för LBK.

Verksamhetsplan för 2026 godkändes och information om genomförda revideringar samt pågående översyn av rekommendationer gavs.

Efter mötet hölls föreläsningar till vilka LBK:s kommittédeltagare fått bjuda in sina kollegor. Över 200 åhörare lyssnade till fördragen Bränder i närtid, av Stefan Magnusson, Dina Försäkringar AB och Peter Birch-Jensen, Länsförsäkringar AB.

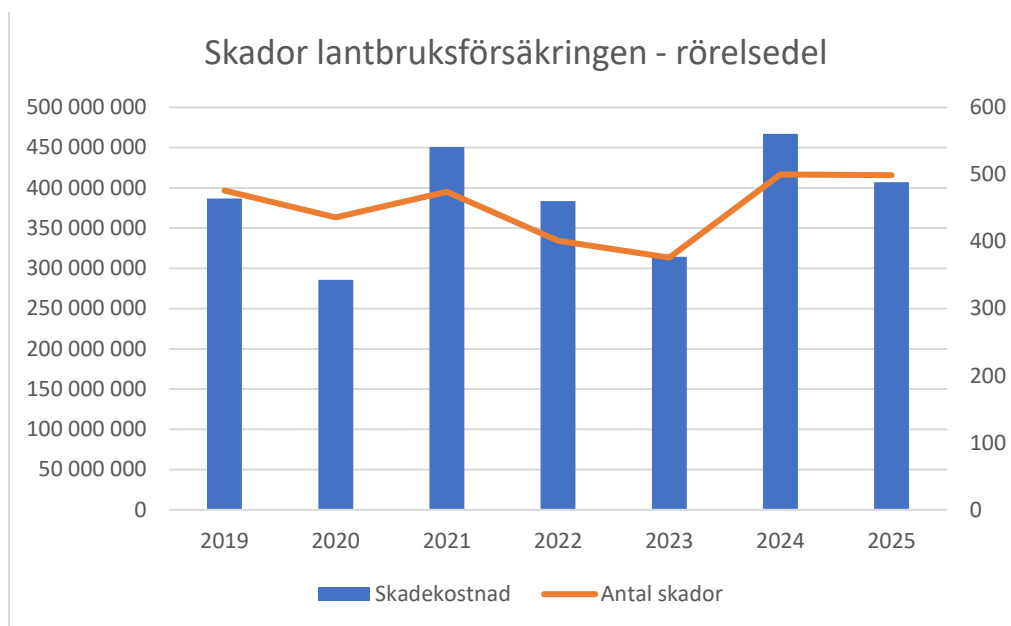
Brandstatistik

Brandskadekostnader

Brandskador kännetecknas av att de är förhållandevis få till antalet och ofta dyra. En variation mellan åren förekommer vilket gör det svårt att skilja trender från tillfälligheter. Det krävs många års statistik för att dra slutsatser. Brandskadekostnaden domineras av vad försäkringsbranschen kallar storskador, vilket är skador som överstiger en miljon kronor (Mkr). Exempel på årsvariationer är åskan som slår hårt på skadefrekvensen vissa år. Långvarig torka ökar också risken för bränder liksom långvarig kyla som anstränger olika värmesystem, framförallt fastbränsle som kan orsaka brand.

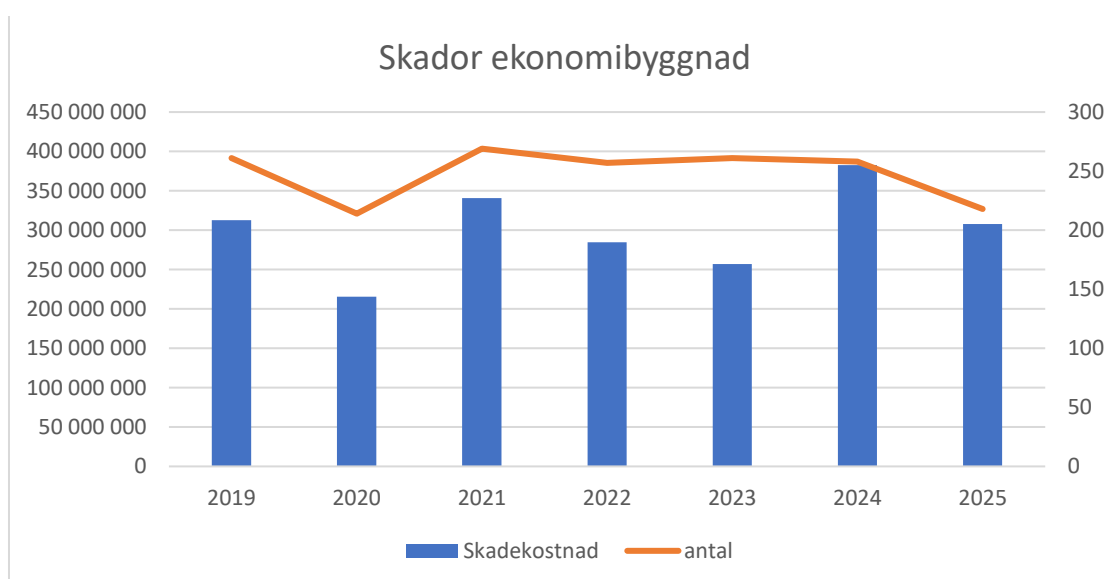
Under de senaste sju åren har Länsförsäkringar och Dina (som tillsammans försäkrar majoriteten av lantbruken och hästgårdarna) i genomsnitt ersatt 363 Mkr per år inom lantbruksförsäkring*, och under samma period har det i snitt inträffat 445 bränder per år. Under 2025 inträffade 499 bränder till en kostnad av 407 Mkr.

*Med lantbruksförsäkring avses rörelsedelen inom lantbruk- och hästverksamheter. Den egendom som ingår i lantbruksförsäkringen är ekonomibyggnader, övriga inventarier, produkter, obärgad gröda, lantbruksdjur och självgående maskiner (trafikförsäkringspliktiga men inte registreringspliktiga som används inom växtodling).

Totalt antal brandskador och kostnader inkl ekonomibyggnader i lantbruksförsäkringen* 2019-2025, källa: Länsförsäkringar och Dina. Kostnaderna är inte indexerade mellan åren.

Kostnaden för en brandskada beror på vilken typ av egendom som brinner, hur värdefull den är, hur stor skadan är och om verksamheten även drabbas av driftsavbrott. Ekonomibyggnader står för ungefär 80 procent av skadekostnaderna. I genomsnitt har 251 försäkrade ekonomibyggnader brunnit varje år de senaste sju åren. År 2025 brann 218 ekonomibyggnader, vilket är färre än vanligt. Trots det blev kostnaderna högre än genomsnittet på grund av ett fåtal dyra skador och även högre byggkostnader. Saneringar av speciellt eternit ökar och kan vid en större brand uppgå till miljonbelopp. Därtill kommer kostnader för maskiner, avbrott i verksamheten vilket gör att de verkliga kostnaderna är väsentligt högre än de redovisade.

Antal brandskadade ekonomibyggnader och kostnader år 2019 – 2025, källa: Länsförsäkringar och Dina. Kostnaderna är inte indexerade mellan åren.

Brandorsaker

När det gäller brand i ekonomibyggnad så finns en stor del i kategorin ”okänd orsak”. Många gånger är det svårt att ange orsaken till en brand och vid en totalskada kan det vara omöjligt.

Av de ekonomibyggnader som brann under 2025 är precis som 2024 cirka 10 procent bevisat elrelaterade. I 35 procent av fallen är skadeorsaken okänd. Av de okända bränderna finns misstanke om att merparten är elrelaterade men det har inte gått att fastställa. Förutom elinstallationer är några av de vanligt förekommande brandorsakerna relaterade till torkning, uppvärmning och motorfordon. Under 1 procent misstänks vara anlagd brand eller är bevisat anlagd brand mot normalt ca 4 procent. Barns lek med eld är inkluderad i siffrorna. 3 procent gäller eldning utomhus som har skadat byggnader. 5 procent av bränderna är relaterade till uppvärmning inklusive fastbränsleeldning och lika mycket, 5 procent kan härledas till självantändning av foder.

Självgående maskiner såsom skördetröskor och storbalspressar visar de senaste åren på ökade skadekostnader. Antal bränder är inte fler men varje brand orsakar dyrbara egendoms- och avbrottsskador. Maskiner blir allt större och en ny skördetröska kan kosta drygt 10 Mkr. En annan konsekvens av att maskiner blir större är ökade saneringskostnader för läckage av bränsle och oljor som idag sammanlagt uppgår till flera miljoner per år.

En viktig faktor för att minska brandrisken i skördetröskor och storbalspressar är att vinterservice utförs av utbildad personal. Givetvis beror antalet bränder i skördetröskor och storbalspressar på temperaturen under skördesäsongen. I takt med ökad rationalisering inom lantbruket ökar sårbarheten när enskilda maskiner skadas. De har hög kapacitet och ska ofta köras på både egen mark och på entreprenad under en kort skördetid.

De tio dyraste brandskadorna under 2025

I tabellen nedan redogörs kortfattat för omständigheterna kring de tio dyraste skadorna under 2025. Skadekostnaderna avseende egendomskada per gård varierar mellan ca 23 Mkr och 7 Mkr. Den sammanlagda skadekostnaden för dessa bränder är drygt 134 Mkr. Till dessa siffror tillkommer kostnader för driftsavbrott, maskiner och djur som kan uppgå till minst samma nivå som skadekostnader.

Del av Sverige	Omständigheter och brandorsak
Östra	Spannmålstork. Varmgång i remdrift till transportband.
Södra	Löktork/potatislager. Varmgång/överslag i elmotor.
Östra	Stall/loge. Självantändning hö.

Södra	Mjölkstall. Dammexplosion vid fast mixervagn. Ca 70 mjölkor och kalvar dog.
Östra	Loge. Varmgång i elluttag som var kopplad till varmluftsfläkt. Varmluftsfläkten stod i husvagn.
Södra	Ej använt kostall/ loge/pannrum. Förmodat elrelaterat.
Mellersta	Solcellsanläggning på tak som skadade byggnad
Mellersta	Svinstall ombyggt till bröllopslokal. Branden startade i elcentral.
Mellersta	Lada som användes till förvaring och förråd. Förmodat elfel.
Östra	Maskinhall/loge. Branden startade i nytvättad traktor där huvudströmbrytaren inte var frånslagen.

De 10 dyraste skadorna under 2025, källa: Länsförsäkringar och Dina.

Intressenter i Lantbrukets Brandskyddskommitté

Brandskyddsföreningen Sverige

Brandskyddsföreningen Elektriska Nämnden

Dina försäkringar

If skadeförsäkring

Jordbruksverket

Länsstyrelserna

Länsförsäkringar

Lantbrukarnas Riksförbund

Maskinleverantörerna

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (26-01-01 Myndigheten för civilt försvar)

RISE Jordbruk och trädgård

Svensk Fågel

Svenska Ägg

Sveriges Lantbruksuniversitet

Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund

Växa Sverige

